

Kotihemodialyysipotilaan hoitoprosessin kehittäminen

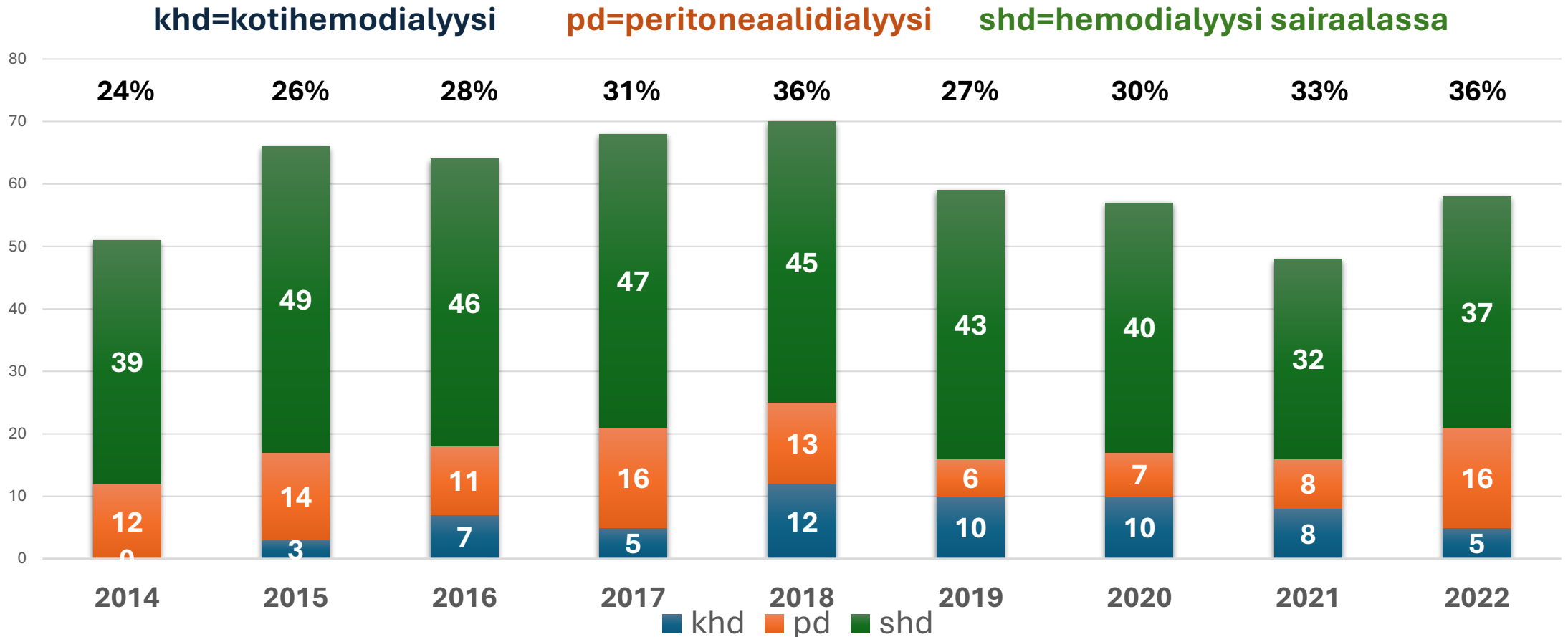
Toiminta-alue:

Kehittämiskäytäntö toteutettiin Pohjois-Karjalan keskussairaalassa, joka vastaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen munuaiskorvaushoitopotilaiden hoidosta.

Kehittämistyön tavoite	Kehittämistyön toteutus	Kehitetty näyttöön perustuva käytäntö	Saavutetut tulokset
<p>Tutkimusten mukaan kotihemodialyysi on hyödyllistä potilaan ennusteen, elämänlaadun ja hoidosta aiheutuvien kustannusten kannalta. Kehittämiskäytännön taustalla oli dialyysipotilaiden määrän kasvu, halu kehittää palveluja ja tarjota kaikki hoitovaihtoehdot potilaille. Myös potilaiden kiinnostus kotihemodialyysihoidon kohtaan kannusti kehittämiseen. Kehittämiskäytännön tavoitteena oli kuvata kotihemodialyysipotilaan hoitoprosessi ja kehittää kotihemodialyysipotilaan hoitoa. Kehittämiskäytännössä tuotettiin tietoa hoidon nykytilasta ja kehittämistarpeista sekä etsittiin ratkaisuja havaittuihin kehittämistarpeisiin. Kehittämiskäytännön tuloksena laadittiin toimintamalliehdotus kotihemodialyysipotilaiden hoitoon Pohjois-Karjalan keskussairaalassa.</p>	<p>Kehittämiskäytännössä hyödynnettiin kirjallisuutta, aihetta koskevia tutkimuksia, osallistujien osaamista ja kokemuksellista tietoa sekä muissa sairaaloissa hyviksi havaittuja käytäntöjä. Käytännön työtä tekevät henkilöt osallistettiin kehittämiskäytännön Osallistamisen menetelmänä oli moniammatillinen ryhmätyöskentely työpajoissa. Aineistoa kerättiin työpajojen tuotosten lisäksi käytännön työssä tehdyistä havainnoista ja keskusteluista työntekijöiden ja potilaiden kanssa. Kehittämiskäytännössä eteni nykytilan kartoittamisen, ongelmien määrittelyn, syiden etsimisen ja analysoimisen kautta parannusehdotusten ideointiin ja kokeiluun käytännössä. Arviointia suoritettiin koko prosessin ajan ja se ohjasi kehittämiskäytännön.</p>	<p>Kehittämiskäytännön keskeiset tulokset: *Predialyysivaiheen riittävä ohjaaminen ja hoitomuodon valinnan tukeminen: ohjausmateriaali ja ohjauskeinot (predialyysipkl, ensitietopäivä, kotihemodialyysiin tutustuminen, hoitomuodon valintapkl) *Tehokas potilasohjaus ja selkeät toimintatavat kotihemodialyysissä (aikataulutus, koulutusrunko, muistilistat, vastuuhoidajamalli) *Jaksamisen tukeminen kotihoidossa (riittävä puhelintuki, yksilöllisen tarpeen mukainen yhteydenpito, läheisten huomiointi, vertaistuki, tukidialyysien mahdollisuus sairaalassa) *Henkilöstön osaaminen (osaamisen kehittäminen ja jakaminen; perehdytys, työparimalli, koulutukset, ohjeet) *Toiminnan organisointi ja resurssit (riittävä resurssi ohjaamiseen mm. työvuoro- ja toiminnan suunnittelu, tilat, tukiprosessit mm. logistiikkaprosessi) Muuta: Tulosten juurruttaminen käytäntöön tapahtui osallistujien toimesta. Asian aktiivinen esillä pitäminen, henkilöstön sitouttaminen ja toiminnan tarpeiden huomiointi johtamisessa on tärkeää.</p>	<p>Yksikössä seurataan mm. potilasmääriä eri hoitomuodoissa, uusien potilaiden ohjautumista kotidialyysiin ja syitä miksi kotidialyysi ei ole toteutunut tai on keskeytynyt. Seurannassa hyödynnetään tietojärjestelmien, laaturekisterin ja Suomen munuaistautirekisterin tuottamaa tietoa sekä potilaspalautteita. Tulokset käsitellään säännöllisesti ja toimintaa arvioidaan ja kehitetään tulosten avulla. Potilasmäärät kotidialyysihoidon muodoissa (kotihemodialyysi ja peritoneaalidialyysi) ovat lisääntyneet, osaaminen ja toiminta tehostunut ja potilaat ovat olleet tyytyväisiä kotidialyysihoidon. Kotihemodialyysipotilaiden osuus kaikista dialyysipotilaista on ollut v. 2018 jälkeen 7-18%. Yhteensä kotidialyysipotilaiden osuus on ollut useiden vuosien ajan 30-36%. Yksikössä on uudistettu myös peritoneaalidialyysipotilaan hoitoprosessia. Kansallisena tavoitteena on ollut lisätä kotidialyysipotilaiden määrää 30%:iin kaikista dialyysipotilaista vuoden 2023 loppuun mennessä ja jopa 40%:iin vuoden 2025 loppuun mennessä.</p>
<p>LÄHTEET: Suomen munuaistautirekisteri vuosiraportit Suomen munuaistautirekisteri - Munuais- ja maksaliitto (muma.fi) Vaikean kroonisen munuaistaudin hoidon ohjaus, Suomen strategia SNYCKD-strategia (e-julkaisu.fi) Karttunen, S. 2018. Kotihemodialyysipotilaan hoitoprosessin kehittäminen. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö YAMK. Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen koulutusohjelma</p>			
<p>YHTEYSTIEDOT: Sanna Karttunen, osastonhoitaja, munuaiskeskus Pohjois-Karjalan hyvinvointialue sanna.karttunen@siunsote.fi</p>			

Dialyysipotilaiden lukumäärät hoitomuodoittain vuoden lopussa ja kotidialyysihoitomuotojen osuus prosentteina

Dialyysipotilaiden lukumäärät on esitetty pylväissä eri hoitomuodoittain. Kotidialyysihoitomuotojen (kotihemodialyysi ja peritoneaalidialyysi) osuus kaikista dialyysipotilaista on esitetty prosentteina pylvään yläpuolella.

(Suomen munuaistautirekisteri vuosiraportit)

KOTIHEMODIALYYSIPOTILAAN HOITOPROSESSI – TOIMINTAMALLIEHDOTUS

MUNUAISPOLIKLINIKKA

Predialyysipotilaan seuranta ja hoito
Munuaisen siirtoa varten tehtävät tutkimukset
Hoitomuodon valinta

Hoitomuodon valinta- ohjaukset

Predialyysipoliklinikka
Ensietopäivä
Kotihemodialyysiin tutustuminen
Hoitomuodon valinta-vastaanotto

Päätös hoitomuodosta

Fistelileikkaus
Hoidon aloituksesta sopiminen - ilmoitus kotihemodialyysiin

KOTIHEMODIALYYSIYKSIKKÖ

Tieto kotihemodialyysiin tulevasta potilaasta munuaispoliklinikalta (joskus hemodialyysiosastolta tai peritoneaaldialyysistä)
Yhteys laitefirmaan, laitteen hankkiminen
Hoidon aloituksen ja ohjauksen suunnittelu, potilaan hoitovuoro, työvuorot
Hoidon aloituksesta sopiminen potilaan kanssa

Kotihemodialyysipotilaan hoito ja ohjaus

Dialyysihoidon aloitus
Koulutuksen aikataulutus
Hoidon ohjaus:
Laiteohjaus
Pisto-ohjaus
Nesteenpoisto ja verenpaine
Lääkitys
Ruokavalio
Munuaisen siirtoon valmistautuminen
Riittävä dialyysi
Omatoiminen hoidon toteutus

Yhteistoiminta

KHD- hoitaja
Nefrologi
Lääkintälaittehuolto - kodin muutostöiden kartoituskäynti
Ravitsemusterapeutti
Sosiaalityöntekijä
Omaiset
Vertaistuki
Laitefirma - kotiutuksesta sopiminen
Materiaalikuljetus -laitteen ja tavaroiden kuljetus kotiin

KOTIHEMODIALYYSIHOITO KOTONA

Kotiutus - ensimmäinen dialyysihoito kotona
Vesinäytteet

Seuranta

Puhelintuki, etäseuranta
Kontrollit: laboratoriokokeet ja vastaanotto 6-12 vk välein
Tukidialyysit ja tukitoimet: Kone-ongelmat, pisto-ongelmat, vointi, jaksaminen

Oheistoiminta

Tarvikkeet - tilaukset, toimitukset potilaan kotiin
Hoitopäivien kirjaus 1 x kuukaudessa
Vesinäytteiden otto 6 kk välein